

به‌عنوان سوال اول می‌خواستیم نظراتان را درباره مصوبه اخیر دولت مبنی بر تحویل ارزهای صادراتی به بانک‌ها و دریافت معادل ۴۲۰۰ تومان در ازای هر دلار بدانم. به نظراتان این مصوبه چه تاثیری بر صادرات کشور خواهد داشت؟

این تصمیم‌گیری پیشینه‌ای دارد که من طی نامه‌ای در شهریورماه سال ۹۶ مخالفت با دستکاری و کاهش سود پس‌اندازهای بانکی برای ریاست و هیأت‌رئیس‌ه محترم اتاق ایران نوشتم که پوست خریزه و موز زیر پای دولت نیندازند. دلیلش این بود که کاهش نرخ سود پس‌انداز مردم، به‌خصوص پس‌اندازهای خرد مردم در بانک‌ها معلوم بود چه عواقبی خواهد داشت. به‌نظم دو عامل اصلی باعث این جریان و التهابات نرخ ارز شد؛ یکی ننگ داشتن فنر تورمی در نرخ ارز که دولت بی‌دلیل این فنر را نگه داشت در حالی که باید اجازه می‌داد نرخ ارز همراه با تورم افزایش یابد که این اقدام یک دستکاری و دخالت بیجا بود. دلیلش هم این بود که چون دولت مدعی بود می‌خواهد تورم را تک‌رقمی نگه دارد برای تحقق این وعده و مهار تورم جلوی افزایش نرخ ارز را گرفت. موضوع دیگر کاهش دستوری نرخ سود سپرده‌های مردم در بانک‌ها بود. این دو موضوع در کنار عدم وصول مطالبات معوق بانک‌ها از بدهکاران بزرگ که اکثرا با دولتی یا خصوصی هستند باعث شد در انتهای سال ۹۶ و ابتدای امسال شاهد به‌هم‌ریختگی در بازار ارز باشیم.

تاثیر تصمیمات اخیر دولت درباره ارز روی صادرات چه خواهد بود؟

تصمیمات فعلی هیچ کدام قابلیت اجرا ندارند و تماما مثل همان تصمیمات قبلی ازجمله ننگ داشتن نرخ ارز، کاهش دستوری نرخ سود بانکی و عدم وصول مطالبات معوق بانکی که غلط بود، این کار هم اشتباه و غیرکارشناسی و مسلما محکوم به شکست است؛ اصلا غیرممکن است. ما در گذشته و در اواخر دولت دهم شاهد تمام این مسائل و اقدامات ازجمله اینکه رئیس کل بانک مرکزی هر روز یک بیانیه صادر کند و... بوده‌ایم که تاثیر و نتیجه‌ای نداشته و نخواهد داشت. اینکه شما مسیری را برای حرکت انتخاب کرده و بعد یک‌باره در اواسط راه برگردید، عقلانی و شدنی نیست مگر اینکه مسائل دیگری پشت این تصمیمات باشد که فعالان اقتصادی و ما از آن بی‌خبر باشیم.

مثلا چه مسائلی؟

نمی‌دانم، شاید دولت تصور می‌کند ترامپ می‌خواهد برجام را نقض کرده و تحریم‌های وسیعی بر ضد جمهوری اسلامی وضع کند وگرنه این‌گونه تصمیمات به بهانه کنترل نرخ ارز غیرکارشناسی و ناصحیح است. اگر واقعا موضوع اصلی بحث نرخ ارز بود می‌توانستند با رفع دلایلی که باعث ایجاد این بحران شده بود، یعنی با رفع همان دلایلی که عرض کردم نرخ ارز را کنترل کنند وگرنه این کار در شرایط فعلی امکان ندارد. شما فرض کنید من می‌خواهم کالایم را به تاجیکستان یا سایر کشورهای آسیای میانه صادر کنم اصلا من از کشورهایی مانند تاجیکستان، قرقیزستان، ازبکستان و... چگونه می‌توانم ارز را به داخل کشور بیاورم و آن را به بانک مرکزی بدهم.

یعنی قبلا چه اتفاقی می‌افتاد؟

اصلا امکان ورود ارز به کشور وجود ندارد. ما ارز را در امارات، چین، روسیه و... به کسانی که می‌خواستند کالا وارد کشور کنند، می‌فروختیم و معادل ریالی آن را در ایران از صرافی‌ها تحویل می‌گرفتیم. اصلا مگر ما

محمدحسین روشنگر، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی و رئیس کانون کارآفرینان خراسان‌رضوی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

چرا افراد خاص امضای طلایی واردات دارند؟

پیمان‌سپاری ارزی بحثی است که در اقتصادهایی که می‌خواهند ارز حاصل از صادرات کالا و خدمات دوباره به خرجه اقتصاد آن کشور وارد شود، از گذشته در بسیاری از کشورها وجود داشته و دارد و به‌نحوی در مقطعی برخی از کشورهای آسیایی چون هند و پاکستان و برخی از کشورهای اروپایی به‌خصوص بلوک شرق این سیاست را در کشورهای خود اعمال می‌کردند به‌نحوی که عمدتا این سیاست‌ها در کشورهایی که با کمبود ارز مواجه بوده و به‌دنبال ایجاد مانع در فرار سرمایه از اقتصادشان هستند، اعمال می‌شد. برخی کارشناسان مصوبه جدید دولت مبنی بر الزام صادرکنندگان به پرداخت ارزهای حاصل از صادرات به سیستم بانکی داخل کشور و دریافت ریالی آن براساس نرخ مصوب ۴۲۰۰ تومان را بازگشت مجدد به این سیاست و در راستای کاهش انگیزه صادرکنندگان می‌دانند. «فرهیختگان» در گفت‌وگو با محمدحسین روشنگر، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران و رئیس کانون کارآفرینان خراسان‌رضوی که از صادرکنندگان نمونه کشور به‌شمار می‌رود به بررسی این موضوع و تبعات این تصمیم پرداخته است. روشنگر درباره تصمیم اخیر دولت می‌گوید: «تصمیمات فعلی دولت هیچ کدام قابلیت اجرا ندارند و مثل همان تصمیمات قبلی ازجمله ثابت نگه داشتن نرخ ارز، کاهش دستوری نرخ سود بانکی و عدم وصول مطالبات معوق بانکی که غلط بود، این کار هم اشتباه و مسلما محکوم به شکست است.» متن کامل این گفت‌وگو از نظراتان می‌گذرد.

است. الان هم ما می‌گوییم صدور این بخشنامه‌ها و تصمیمات غلط است. اگر دولت می‌خواست ارز حاصل از صادرات به کشور بازگردد کار سختی نبود، می‌شد به کسانی که امضای طلایی برای واردات دارند می‌گفتند این مجوزها به کسانی تعلق می‌گیرد که صادرات انجام می‌دهند و با این مجوزها از محل ارز حاصل از صادرات، کالاهای مورد نیاز کشور را وارد کشور کنند. برای چه باید افراد خاصی مجوز واردات خودرو و... را داشته باشند. به‌نظم راه‌حل این است که اگر چیزی به نام امضاهای طلایی و رانت خواری وجود نداشته باشد دولت به صادرکنندگان بگوید از محل ارز حاصل از صادرات با ارائه برگ سبز صادراتی مجوزهایی که به دیگران داده می‌شود به صادرکنندگان اعطا شود تا کالاهای مورد نیاز را وارد کنند. مگر هدف این نیست که ارز حاصل از صادرات به کشور

طریق بانک‌های آنها بفرستیم نه ما با بانکی داریم که از طریق بانک‌های خودمان این پول‌ها را وارد کشور کنیم. حالا ممکن است برای کشورهای اروپایی به‌خاطر اینکه گشایش اعتبار و بانک دارند بتوان این کار را کرد.

مثلا می‌گویند اتخاذ این تصمیمات یا وضع قوانین این چنینی عمدتا برای زمانی است که کشور با کمبود ارزی مواجه باشد، در حالی که رئیس‌جمهور و دولتی‌ها می‌گویند کشور با مزاد ارزی مواجه است.

این تصمیمات حتی در زمان کمبود ارز هم گرفته نمی‌شود. این تصمیمات در زمان جنگ و درگیری گرفته می‌شود. ضمن اینکه اتخاذ چنین تصمیماتی باید مقدماتی داشته باشد. فعالان اقتصادی در ماه‌های گذشته مدام می‌گفتند مشکل وجود دارد اما کسی گوش نمی‌کرد، بعد رئیس‌جمهور تا آخرین روزهای سال ۹۶ می‌گوید مشکلی وجود ندارد اما یک‌باره این تصمیم گرفته می‌شود. این کارها به چه معناست؟ ضمن اینکه راه‌حل این مشکل این بود که دستکاری‌ها و مداخلات دولت به حالت قبل برمی‌گشت اما ذی‌نفعان و مشاورانی که در دولت حضور دارند بعضا تصمیماتی می‌گیرند که غلط

وقتی کالایی را به افغانستان صادر می‌کنیم از آنها دلار می‌گیریم که حالا بخواهیم آن دلارها را به بانک مرکزی تحویل دهیم؛ ما از افغانستان یا کشورهای آسیای میانه ریالی می‌گیریم.

به هر حال براساس این مصوبه، صادرکنندگان همان ریال را در ایران می‌گیرند اما نه به نرخ بازار آزاد، بلکه این مبلغ با دلار ۴۲۰۰ تومانی محاسبه می‌شود که این موضوع شاید باعث بی‌انگیزگی صادرکنندگان شود.

از کجا این ریال را می‌گیریم. این صرافی‌های وابسته به بانک‌ها در ایران هستند، ما که نمی‌توانیم ارز خودمان را وارد ایران کنیم. اگر هم ما این ارزها را با چمدان به فرودگاه بیاوریم هم طبق قوانین جدید در ایران قاچاق محسوب می‌شود و هم این کار در خود این کشورها ممنوع است و امکانش نیست.

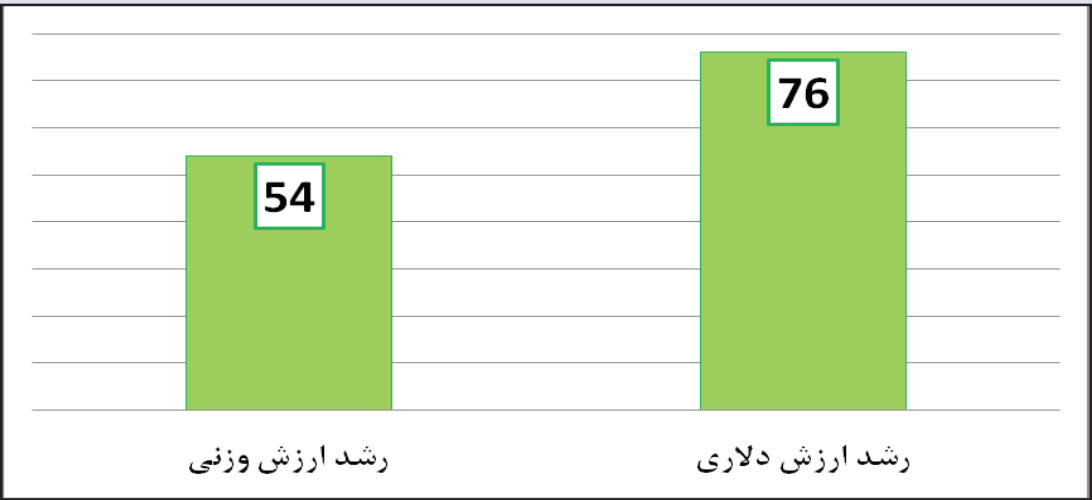
به نظراتان می‌توان گفت این مصوبه اخیر بازگشت به همان پیمان‌سپاری ارزی است؟

نه، پیمان‌سپاری برای کشورهایی که سیستم بانکی دارند امکان‌پذیر است ولی ما که سیستم بانکی نداریم. بحثی که می‌کنم عمدتا بحث کشورهای آسیای میانه و افغانستان است، نه آنها بانکی دارند که ما پول را از

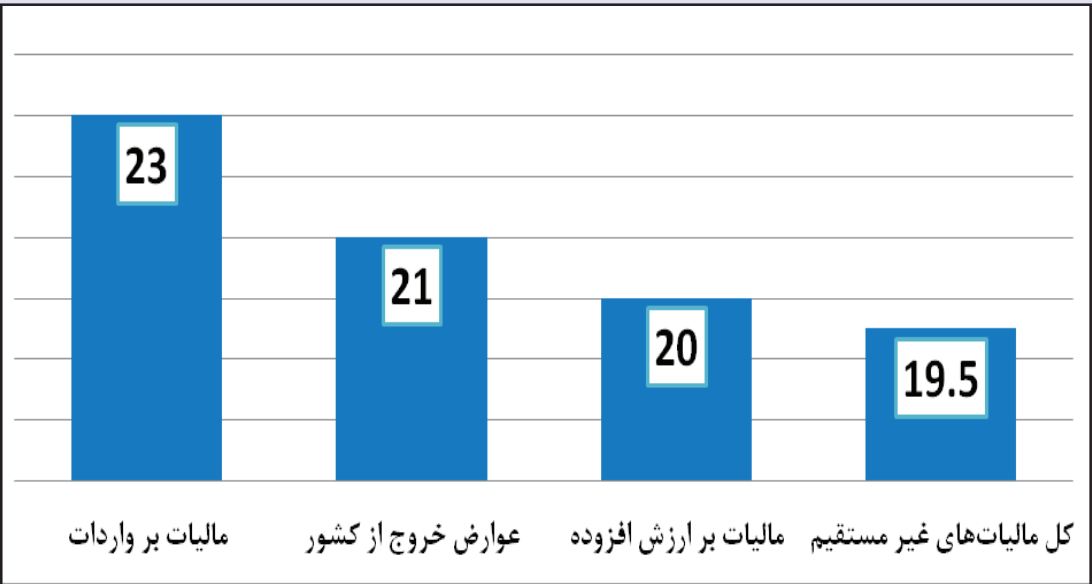

نمودارنوشت

رشد واردات برنج در سال ۹۶ در مقایسه با سال ۹۵ (درصد)

رشد درآمدهای مالیاتی دولت در سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵ (درصد)

جوابیه

جناب آقای ایمانجانی
مدیرمسئول محترم روزنامه فرهیختگان
باسلام و احترام
نظر به انتشار مطلبی در قالب مصاحبه با آقای مهدی پورقاضی، عضو محترم هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران و ایران با عنوان «معافیت‌های مالیاتی برای نورچشمی‌ها و شبه‌دولتی‌هاست» در روزنامه متبوع مورخ ۱۳۹۷/۱/۱۵، مقتضی است دستور فرمایید مطابق قانون مطبوعات، جهت تنویر افکارعمومی توضیحات سازمان امور مالیاتی کشور منعکس گردد:
براساس اصل ۵۱ قانون اساسی، هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون، موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود. بدین ترتیب سازمان امور مالیاتی کشور به‌عنوان مجری قوانین و مقررات مصوب، مکلف به اعطای معافیت و بخشودگی مالیاتی به مودیان و فعالیت‌های تعیین‌شده در قانون و اخذ مالیات از مشمولین می‌باشد و در این مسیر نمی‌تواند از بخش‌هایی که طبق قانون دارای معافیت هستند مالیاتی مطالبه کند یا به اشخاص مشمول مالیات، معافیتی فراتر از قانون اعطا کند. در این خصوص شایان ذکر است مجموعه فعالیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی موجود در نظام مالیاتی علاوه‌بر اینکه کاملا تابع قوانین و مقررات می‌باشد، در مرحله اجرا نیز غیرصلاح‌دیدی هستند. به بیان دیگر اشخاص برخوردار، میزان و دوره معافیت و سایر مولفه‌ها، به روشنی در قانون تبیین و مشخص شده و لذا اعطا یا عدم اعطای آنها و حتی نحوه اجرا، تابع قوانین و مقررات بوده و نحوه اعمال آنها به هیچ‌وجه تابع نظر و سلیقه ادارات امور مالیاتی نمی‌باشد.

در ارتباط با ضرورت تعیین معافیت‌های مالیاتی به‌صورت هدفمند، نظر این سازمان نیز بر اعطای معافیت‌های مالیاتی براساس تحلیل هزینه-فایده است و هرگونه معافیتی خارج از چارچوب مذکور، هزینه‌های زیادی را به کشور تحمیل می‌کند. شاهدین مدعا اینکه بسیاری از معافیت‌های موجود، علاوه‌بر اینکه در نیل به اهداف مدنظر ثمری نداشته‌اند، بلکه نتایج نامطلوبی مانند نقص در نظام اطلاعاتی مالی و هویتی مودیان، ایجاد تبعیض مالیاتی، غیرشفاف شدن فعالیت‌های اقتصادی، اختلال در بازار رقابتی، فشار مضاعف به اشخاص مشمول ایجاد زمینه برای بروز فساد و نیز زیان درآمدی دولت را در پی داشته‌اند. لذا اصلاح و بازنگری در نظام معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی ایران با هدف منطقی‌سازی و به‌ویژه ساده‌سازی آنها ضرورتی انکارناپذیر است. در این راستا اگرچه سازمان امور مالیاتی کشور به‌عنوان مجری قانون، دارای اختیار سیاست‌گذاری و تصویب قوانین و مقررات نمی‌باشد، اما با درک مشکلات حاکم بر ساختار معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی و با هدف ایجاد شرایط رقابتی برای فعالیت‌های اقتصادی، در حال مطالعه و تهیه پیشنهادهایی درخصوص اصلاح و بازنگری نظام معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی به مراجع صلاحیت‌دار در کشور است.

غلامرضا قبله‌ای
مدیرکل روابط عمومی و فرهنگ‌سازی مالیاتی

سازمان آگهی‌های روزنامه

فرهنگستان

تماس با تلگرام:

@agahfdn